

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **Mgr. M.K.**, advokát, se sídlem xxx, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory ze dne 16. 9. 2021, sp.zn. K 27/2019,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory ze dne 16. 9. 2021, sp.zn. K 27/2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jak odvolání kárného žalobce, tak odvolání žalobce proti rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 7. 8. 2020, sp.zn. K 27/2019 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán kárně vinným tím, že poté, co dne 21. 4. 2015 uzavřel se společností WXXXE s. r. o. smlouvu o poskytování právních služeb, na základě níž poskytoval právní služby této společnosti ve sporu proti manželům R. vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp.zn. xxx, o zaplacení 944.574 Kč s přísl. a o vzájemné dohodě o zaplacení 322.000 Kč s přísl. a ve sporu proti P. B. vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp.zn. xxx, o zaplacení částky 385.650 Kč s přísl., přičemž ohledně jeho odměny za poskytnuté právní služby, smlouva ze dne 21. 4. 2015 vedle ujednání o hodinové odměně ve výši 2.500 Kč/hod. (čl. IV. odst. 1) a ujednání o mimořádné smluvní odměně pro případ úspěchu rovnající se výši pravomocně přiznaných náhrad nákladů řízení (čl. IV. odst. 2) obsahovala ujednání, že mimo výše uvedené složky odměny mu „*v případě ukončení věci nebo právního zastoupení (například výpovědi plné moci nebo ukončením smlouvy o poskytování právních služeb) bez vydání pravomocného meritorního rozhodnutí nebo před jeho vydáním (například dohodou mezi stranami, plněním druhé*

Shodu s prvopisem potvrzuje M.T.

strany, uzavřením narovnání, jiným způsobem) anebo dojde-li k uzavření soudního smíru, náleží odměna podílem na hodnotě věci rovnající se 20 % podílu na hodnotě věci“ (čl. IV. odst. 3), a poté, co mu společnost WXXXE s. r. o. ke dni 24. 6. 2018 odvolala plnou moc, této společnosti dne 16. 7. 2018 vyúčtoval mimo jiné podílovou odměnu dle čl. IV. odst. 3 uvedené smlouvy v obou uvedených jejích právních věcech, a to fakturou č. 2018/21 na částku 246.314 Kč a fakturou č. 2018/20 na částku 46.000 Kč, přičemž na úhradě těchto faktur trvá, tedy (i) při výkonu advokacie nejednal čestně a (ii) při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnou advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesioniální etiky ukládající mu povinnost poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, povinnost dát přednost oprávněným zájmům klienta před vlastními zájmy, povinnost sjednat přiměřenou smluvní odměnu, která nesmí být ve zřejmém nepoměru k hodnotě a složitosti věci, čímž porušil ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“) a ustanovení § 17 téhož zákona ve spojení s čl. 4 odst. 1, čl. 6 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesioniální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „etický kodex“). Za to mu bylo podle ustanovení § 32 odst. 3 písm. a) zákona o advokacii kárné opatření napomenutí a dále povinnost zaplatit částku 8.000 Kč jako náhradu nákladů kárného řízení.

- [2] Žalobce v podané žalobě namítal, že kárná žaloba pomíjí skutečnost, že smlouva o poskytování právních služeb byla uzavřena dne 21. 4. 2015 a že kárná žaloba byla podána až dne 18. 2. 2019, tj. cca 2 roky po uplynutí dvouleté promlčecí lhůty v části ohledně uzavření smlouvy. Uvedl, že námitku promlčení vznesl ve svém podání ze dne 11. 3. 2019. Žalovaná pak námitku promlčení dle žalobce posoudila nesprávně. Žalobce proto namítl, že jednání, které je mu kladeno za vinu, je částečně promlčené.
- [3] Žalobce dále v podané žalobě namítal, že skutek, pro který byla kárná žaloba podána, není kárným proviněním. S odkazem na ustanovení § 22 zákona o advokacii a ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, uvedl, že odměna může být sjednána jako časová, paušální či podílová, nebo i jako jejich kombinace. V souladu s etickým kodexem je východiskem při sjednávání smluvní odměny požadavek přiměřenosti, kdy odměna nesmí být ve zjevném nepoměru k hodnotě a složitosti věci. V této souvislosti žalobce namítal, že ve spojení s podílovou odměnou ve výši 20 % hodnoty věci není dohodnutá odměna v rozporu se stanovenými pravidly, neboť čl. 10 odst. 5 etického kodexu připouští odměnu nikoliv vyšší než 25 % z hodnoty věci či výsledku. Namítal také, že smluvní ujednání, ve kterém je spatřováno jeho kárné provinění, je pro stěžovatele výhodnější, než kdyby smluvního ujednání nebylo a vztah by se řídil ustanoveními o mimosmluvní odměně. V případě aplikace advokátního tarifu ve sporu s manžely R. by odměna představovala částku 381.341 Kč za 14,5 úkonů právní služby a za příslušné režijní paušály. Ve srovnání s touto výší odměny žalobce stěžovateli vyúčtoval za poskytování právních služeb v souvislosti s tímto sporem částku 316.314 Kč. Dle žalobce se tak v otázce výše vyúčtované odměny nemůže jednat o žádný rozpor se zákonem o advokacii či stavovskými předpisy.
- [4] Žalobce dále v žalobě uvedl, že v rámci zásady smluvní volnosti v souladu se zásadou legitimních očekávání má advokát právo ujednat různé způsoby odměňování pro různé předvídatelné situace, pokud je odměna takto sjednaná přiměřená. Namítal, že odůvodnění napadených rozhodnutí jsou proto důsledkem přepjatého formalismu, kdy žalovaná vykládá dotčená ustanovení zákona o advokacii a stavovských předpisů ve prospěch stěžovatelů a proti smyslu zákona o advokacii a etického kodexu. Napadená rozhodnutí jsou pak dle žalobce založena na nesprávných právních závěrech, přičemž způsob vedení kárného řízení a rozhodování žalované svědčí o nedostatečném skutkovém a právním posouzení věci.
- [5] Mimo meritum věci žalobce uvedl, že spatřuje podezřelou časovou disproporci mezi datem vydání napadeného rozhodnutí a datem provedení jeho autorizované konverze a doručení žalobci.

Napadené rozhodnutí je datováno 16. 9. 2021, ale jeho autorizovaná konverze byla provedena až dne 13. 12. 2021 a žalobci bylo doručeno dne 19. 12. 2021. Upozornil na to, že dne 22. 10. 2021 proběhl sněm České advokátní komory, kde došlo ke zvolení nových členů odvolací kárné komise. Ke dni, kdy bylo žalobci doručeno napadené rozhodnutí, už nebyla Mgr. Jana Hansalanderová znovu zvolena pro další období. Upozornil také na to, že mu nebyl doručen žádný protokol z jednání odvolacího kárného senátu a nemá proto žádné zákonné prostředky, jak ověřit, jestli den 16. 9. 2021 je skutečným dnem vydání napadeného rozhodnutí.

- [6] Z výše uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud zrušil jak žalobou napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňové.
- [7] Žalovaná v písemném vyjádření k podané žalobě navrhovala její zamítnutí. K námitce promlčení žalovaná uvedl, že výklad žalobce je nepřiměřeně zužující, neboť sjednání odměny v rozporu se stavovským předpisem se jako kárný skutek nevyčerpává uzavřením smlouvy, ale především vyúčtováním takto vadně stanovené odměny a požadováním její úhrady. Uvedla, že uzavření smlouvy je okolností blíže popisující samotné jednání, v němž je spatřováno kárné provinění jako trvající kárný delikt. Pokud tedy žalobce založil právní stav a následně jej udržoval a trval na jeho plnění, pak dle žalované nelze tuto námitku považovat za relevantní.
- [8] K námitkám ohledně posouzení vytýkaného jednání žalobce jako kárného provinění žalovaná uvedla, že žalobce zde předkládá pouze jiný právní názor než ten, ke kterému došly oba kárné senáty, což však samo o sobě nemůže být považováno za důvod pro zásah správního soudu. Výhodnost nebo nevýhodnost ujednání a v jeho rámci dalšího postupu žalobce pro klienta není dle žalované relevantní. Nadto je značně sporná, neboť se odvíjí od počtu úkonů, které žalobce tvrdí. Dle žalované pak nejde o přepjatý formalismus, ale o aplikaci principu ochrany práv klienta, která má přednost před oprávněními advokáta. Zdůraznila, že odměna je připuštěna pouze a jednoznačně za poskytnuté služby, a nikoliv jako sankce za předčasné ukončení smluvního ujednání.
- [9] K tvrzením žalobce ohledně písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí žalovaná poukázala na protokol o poradě odvolacího kárného senátu, který je součástí spisu. Rozhodnutí v dané věci padlo dne 16. 9. 2021. Lhůta mezi vydáním rozhodnutí a zasláním písemného vyhotovení žalobci vznikla v důsledku pozdního dodání písemného vyhotovení ze strany předsedy odvolacího kárného senátu a dle žalované nemá na zákonnost vydaného rozhodnutí vliv.
- [10] Při ústním jednání před soudem konaném dne 15. 6. 2023 žalobce odkázal na písemné vyhotovení žalobě. Odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2021, č.j. 53 Co 32/2021-291 v jednom ze sporů s klientem o zaplacení smluvních odměn. Uvedl, že pro daného klienta pracoval 3 a půl roku. Dále uvedl, že současný výklad zákona o advokacii a etického kodexu je velice „protiadvokátní“ a těžce „proklientský“. Doplnil, že žalovaná na něj v současnosti podala druhou kárnou žalobu, a to, že stále po svém klientovi vymáhá odměnu rovnající se 20 % podílu na hodnotě věci.
- [11] Žalovaná při ústním jednání uvedla, že předmětem žaloby u civilního soudu nebyla podílová odměna, ale odměna hodinová; soud tedy neposuzoval, zda je podílová odměna v pořádku. Dále upozornila na to, že existuje celá řada rozhodnutí, kdy jednání advokáta je v rozporu se stavovskými předpisy (zejména s etickým kodexem), ale z hlediska občanskoprávních předpisů je platné (např. když advokát započte svou pohledávku vůči pohledávce klienta, ačkoliv toto započtení etický kodex zapovídá, ale soud logicky řekne, že etický kodex je závazný pouze pro advokáty a advokátní koncipienty, tudíž pro spor mezi advokátem a jeho klientem není etický kodex předpisem, o který by bylo možno opírat platnost či neplatnost právního jednání). Posuzoval-li by tedy civilní soud, zda je daná částka přiměřená, tak to pro kárné rozhodnutí nemá význam. Zdůraznila, že klient byl v daném případě sankcionován za to, že využil svého zákonného práva na svobodnou volbu advokáta. Dále upozornila na to, že žalobce svému klientovi vyúčtoval předmětnou odměnu dříve, než předmětná řízení, ve kterých jej zastupoval, skončila, tj. ani nemohl znát výsledek řízení. Dále

zdůraznila, že v případě čl. 10 odst. 5 etického kodexu se nejedná o podíl na „*hodnotě věci*“, ale o podíl na „*výsledku věci*“. Musí se tedy čekat, jak řízení dopadne, a pak je teprve nárok na podílovou odměnu. K promlčení části skutku žalovaná dodala, že nejde jen o to, že žalobce uzavřel smlouvu, ale jde o trvající delikt, který právě uzavřením smlouvy započal.

- [12] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [13] Dne 18. 2. 2019 podal předseda kontrolní rady České advokátní komory (kárný žalobce) na žalobce kárnou žalobu. Rozhodnutím kárného senátu ze dne 29. 3. 2019, č.j. K 27/2019 byl žalobce zproštěn kárné žaloby, neboť skutek, pro který byla podána, není kárným proviněním. K odvolání kárného žalobce bylo toto rozhodnutí zrušeno rozhodnutím odvolacího kárného senátu ze dne 7. 11. 2019, č.j. K 27/2019, zrušeno a věc byla vrácena kárnému senátu k dalšímu řízení a rozhodnutí, a to z toho důvodu, že odvolací kárný senát nesouhlasil s tím, že smluvní ujednání čl. IV. odst. 3 předmětné smlouvy o poskytování právních služeb splňuje kritéria stanovená v čl. 10 odst. 3 a 5 etického kodexu, ale naopak se jedná o sankční ujednání mimo jiné i pro případ, kdy se klient svobodně rozhodně ukončit právní zastoupení.
- [14] Rozhodnutím kárného senátu ze dne 7. 8. 2020, č.j. K 27/2019, bylo rozhodnuto o tom, že se žalobce dopustil předmětného kárného provinění (srov. bod [1] tohoto rozsudku), čímž porušil ustanovení § 16 odst. 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, čl. 6 a čl. 10 odst. 2 etického kodexu, za což mu bylo uložena kárné opatření napomenutí a povinnost zaplatit náhradu kárného řízení.
- [15] V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že dohoda mezi žalobcem a jeho klientem je v příkrém rozporu s povinnostmi advokáta, který není oprávněn si klást podmínku, že bude klienta zastupovat do pravomocného skončení věci, event. podání ústavní stížnosti. Právem klienta je plnou moc kdykoliv odvolat. Sama dohoda proto toto právo klienta nepřípustným způsobem omezila. Dále uvedl, že údajná smluvní odměna stanovená podílem na hodnotě věci nebo na výsledku věci, nemá charakter, který předvídá čl. 10 odst. 3 etického kodexu, a proto se jedná o sankční ujednání, které je nepřípustné.
- [16] K uloženému kárnému opatření správní orgán I. stupně uvedl, že uložil mírnější trest (napomenutí) než, který navrhoval kárný žalobce, a to s ohledem na skutečnost, že žalobce nebyl dosud kárně trestán, nevlastní žádné nemovitosti, z movitých věcí vlastní darovaný vůz od otce a motocykl a jeho příjmy se pohybují v úrovni průměrné mzdy. Vliv na toto rozhodnutí pak měla i skutečnost, že převzetí právního zastoupení klienta a uzavření předmětné smlouvy nastalo v situaci, kdy před ním právní zastoupení klienta vystřídal několik advokátů, a snažil se proto klientovi poskytnout právní službu nejen kvalitní, ale i ucelenou, i když použil nevhodného smluvního ujednání. Kárný senát uvedl, že motivací žalobce nebyla sankce, ale motivace zastoupení řádně ukončit a klientovi pomoci.
- [17] Proti tomuto rozhodnutí podali odvolání jak kárně obviněný (žalobce), tak kárný žalobce.
- [18] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 16. 9. 2021, č.j. K 27/2019, byla obě odvolání zamítnuta, a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.
- [19] V odůvodnění tohoto rozhodnutí odvolací kárný senát uvedl, že odměna sjednaná v čl. IV. odst. 3 předmětné smlouvy je sice co do vyčíslení sjednána jako podílová ve vztahu k hodnotě věci, avšak nikoliv za poskytování právních služeb. Nemá totiž vazbu na poskytnuté právní služby a vykonávanou činnost. Jde tak o sankční ujednání mimo jiné i pro případ, kdy se klient svobodně rozhodně (ať již z jakýchkoliv důvodů) právní zastoupení ukončit. Sjednání odměny mající *de facto* charakter sankční smluvní pokuty za ukončení zastoupení označil odvolací kárný senát za exces v jednání advokáta, neboť ten nemůže jakkoliv sankcionovat svobodnou volbu klienta ukončit právní zastoupení. Odvolací kárný senát vyhodnotil jednání žalobce jako závažné porušení povinností, které jsou advokátovi stanoveny zákonem o advokacii a stavovskými předpisy. Dále

vedl, že intenzitě kárného provinění by zřejmě svědčil přísnější postih, nicméně při ukládání kárného opatření (odvolací) kárné senáty přihlíží i k dalším okolnostem případu.

- [20] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
- [21] V nyní projednávané věci byl žalobce žalovanou shledán kárně vinným ze spáchání kárného provinění, spočívajícím v tom, že poté, co dne 21. 4. 2015 uzavřel se společností WXXXE s.r.o. smlouvu o poskytování právních služeb, na základě níž poskytovatel právní služby této společnosti ve shora uvedených sporech, přičemž ohledně jeho odměny za poskytnuté právní služby obsahovala předmětná smlouva čl. IV. odst. 3, tak poté, co mu klient ke dni 24. 6. 2018 odvolal plnou moc, mu žalobce mimo jiné vyúčtoval podílovou odměnu podle tohoto článku smlouvy a na úhradě zaslaných faktur trval. Žalovaná posoudila uvedené smluvní ujednání jako sankční v neprospěch klienta, a proto dospěla k závěru, že žalobce porušil ustanovení § 16 odst. 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, čl. 6 a čl. 10 odst. 2 etického kodexu, za což mu bylo uloženo kárné opatření napomenutí a povinnost zaplatit náhradu kárného řízení.
- [22] Podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o advokacii: *„Při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.“*
- [23] Podle ustanovení § 17 téhož zákona: *„Advokát postupuje zejména při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesní etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesní etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.“*
- [24] Podle ustanovení čl. 4 odst. 1 etického kodexu: *„Advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.“*
- [25] Podle ustanovení čl. 6 odst. 1 etického kodexu: *„Oprávněné zájmy klienta mají přednost před vlastními zájmy advokáta i před jeho ohledem na jiné advokáty.“*
- [26] Podle ustanovení čl. 10 odst. 2 etického kodexu: *„Smluvní odměna musí být přiměřená. Nesmí být ve zřejmém nepoměru k hodnotě a složitosti věci.“*
- [27] Smlouva o poskytování právních služeb, uzavřená dne 21. 4. 2015 mezi žalobce a společností WXXXE s.r.o., obsahuje mimo jiné čl. IV s názvem „Odměna, výdaje a platební výdaje“. V odst. 1 bylo ujednáno, že odměna za právní služby poskytnuté na základě této smlouvy je sjednána jako hodinová odměna ve výši 2.500 Kč + DPH (odměna stanovená na základě počtu pracovních hodin souvisejících s poskytnutím právní služby za každou byť započatou hodinu). V odst. 2 byla dále ujednána mimořádná smluvní odměna, a to v případě úspěchu příkazce (klienta) ve věci, za situace, že rozhodující orgán pravomocně přizná příkazci (klientovi) náhradu nákladů řízení, tak advokátovi náleží mimořádná odměna rovnající se výši pravomocně přiznané náhrady nákladů řízení, a to za všechny stupně řízení včetně případného exekučního řízení. Na základě čl. IV. odst. 1 (hodinová odměna za poskytnutí právních služeb) žalobce vystavil dne 24. 6. 2018 klientovi fakturu č. 2018/013 na částku 70.000 Kč ve věci sporu proti manželům R. a fakturu č. 2018/014 na částku 50.000 Kč ve věci sporu proti paní B.. K těmto fakturám žalobce přiložil přehled úkonů právních služeb v obou uvedených věcech. Soud považuje za vhodné uvést, že ani smluvní ujednání v čl. IV. odst. 1 a 2 předmětné smlouvy o poskytování právních služeb, ani následná fakturace hodinové odměny ze strany žalobce klientovi, nebyla žalobci žalovanou vytýkána a za tato smluvní ujednání a fakturaci nebyl žalobce žalovanou nijak kárně sankcionován.
- [28] Žalobce byl žalobou napadeným rozhodnutím ve spojení s rozhodnutím prvostupňovým kárně potrestán za fakturaci klientovi na základě čl. IV. odst. 3 předmětné smlouvy. Zde bylo ujednáno,

že „v případě ukončení věci nebo právního zastoupení (například výpovědí plné moci nebo ukončením smlouvy o poskytování právních služeb) bez vydání pravomocného meritorního rozhodnutí nebo před jeho vydáním (například dohodou mezi stranami, plněním druhé strany, uzavřením narovnání, jiným způsobem) anebo dojde-li k uzavření soudního smíru, náleží odměna podílem na hodnotě věci rovnající se 20 % podílu na hodnotě věci.“ Žalobce pak na základě tohoto smluvního ustanovení vystavil dne 16. 7. 2018 klientovi fakturu č. 2018/020 na částku 46.000 Kč (součet odměn a výdajů advokáta 77.130 Kč mínus sleva 31.130 Kč) ve věci sporu proti paní B. a fakturu č. 2018/021 na částku 264.314 Kč (součet odměn a výdajů advokáta 253.314 Kč mínus sleva 7.000 Kč) ve věci sporu proti manželům R..

- [29] Dříve než se soud bude zabývat meritem věci, tak se musel zabývat žalobcem vznesenou námitkou částečného promlčení skutku. Skutečně je pravdou, že smlouva o poskytování právních služeb byla uzavřena dne 21. 4. 2015, že následně žalobce dne 16. 7. 2018 svému klientovi vyfakturoval uvedené částky a že až dne 18. 2. 2019 byla na žalobce pro tento skutek (kárné provinění) podána kárná žaloba. Žalobce při vznesení této námitky dle soudu pominul několik věcí. Jednak skutečnost, že byl trestán především za fakturaci, tj. faktické domáhání se podílové odměny, jejíž charakter vyhodnotila žalovaná jako sankční, nikoliv za uzavření výše uvedené smlouvy ze dne 21. 4. 2015. Fakturace byla nepochybně provedena na základě právě této uzavřené smlouvy (viz výše), a proto je naprosto logické, že při popisu skutku ve výroku rozhodnutí je i tato smlouva zde uvedena. Dle názoru soudu je tím mimo jiné žalobci vytýkaný skutek řádně a srozumitelně identifikován tak, aby byl nezaměnitelný s jiným.
- [30] Dle názoru soudu tak nelze pominout, že v případě předmětného skutku (kárného provinění) se jedná o tzv. trvající skutek (kárné provinění), kdy žalobce uzavřením předmětné smlouvy vyvolal protiprávní stav, následně jej udržoval a zakončil jej fakturací uvedených částek klientovi dle čl. IV. odst. 3 předmětné smlouvy (žalobce tedy trval na plnění dle této smlouvy). V této souvislosti lze odkázat na právní teorii i judikaturu ohledně tzv. trvajících přestupků (dříve správních deliktů) či trestných činů. Trvající delikt je takový delikt, jehož znakem je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu nebo jednání pachatele spočívající v udržování protiprávního stavu, který nebyl pachatelem vyvolán. U trvajících deliktů pak běží promlčení odpovědnosti od zániku protiprávního stavu, neboť jednání, jímž pachatel udržuje protiprávní stav, tvoří jeden skutek a jeden správní delikt až do okamžiku ukončení deliktního jednání. Trvající delikt se proto počíná promlčovat teprve od okamžiku ukončení protiprávní činnosti. V takovém případě proto není rozhodné, kdy pachatel s protiprávní činností začal, ale rozhodné je, kdy byla ukončena, resp. kdy správní orgán zjistil, že takovou činnost v rozporu se zákonem provádí.
- [31] Z uvedených důvodů proto soud dospěl k závěru, že předmětný skutek (kárné provinění) nebyl ani částečně promlčen, neboť k ukončení protiprávního stavu došlo nejdříve dne 16. 7. 2018. Byla-li tedy kárná žaloba podána dne 18. 2. 2019, stalo se tak při zachování lhůty uvedené v ustanovení § 33 odst. 2 věta první zákona o advokacii, ve znění do 31. 12. 2020, podle kterého „kárná žaloba musí být podána do šesti měsíců ode dne, kdy se kárný žalobce o kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do dvou let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo.“
- [32] Soud tedy neshledal námitku promlčení důvodnou, a proto se mohl zabývat meritorním přezkumem napadeného rozhodnutí.
- [33] Ve shodě s žalovanou pak soud dospěl k závěru, že smluvní ujednání o odměně ve výši podílu 20 % na hodnotě věci i pro případ ukončení právního zastoupení před meritorním skončením věci je vůči klientovi jednoznačně sankční, a proto je v rozporu s příslušnými ustanoveními etického kodexu. Soud nepochybně, že advokát má v rámci zásady smluvní volnosti možnost si se svým klientem ujednat různé způsoby odměňování pro nejrozumnější situace. Stejně tak soud aprobejuje, že odměna může být sjednána jako časová, paušální či podílová, nebo i jako jejich kombinace. Advokát má nepochybně právo na odměnu za vykonanou práci (za poskytnuté právní služby); tato odměna je však v daném případě pokryta právě hodinovou odměnou, kterou ostatně žalobce svému klientovi také vyfakturoval (a o kterou následně vedl civilní spor, jak bude uvedeno dále). Dle

názoru soudu je advokát oprávněn si sjednat odměnu, která se počítá z hodnoty věci nebo z výsledku věci, což mu umožňuje jak zákon o advokacii, tak advokátní tarif, tak etický kodex. Soud však dospěl k závěru, že advokát není oprávněn si pro případ, kdy dojde k ukončení smlouvy o poskytování právních služeb ze strany klienta (z jeho svobodné vůle), sjednat jak hodinovou odměnu, tak odměnu z hodnoty věci, a obě tyto odměny po klientovi požadovat, jak učinil žalobce v nyní projednávaném případě. Dle soudu tak není přiměřené (a tím pádem ani v souladu s čl. 10 odst. 2 etického kodexu), aby se advokát vedle hodinové odměny domáhal ještě odměny další za situace, kdy se jeho klient rozhodl vypovědět mu plnou moc, čímž projevil vůli již nadále nebýt daným advokátem zastoupen. Soud tak dospěl k závěru, že žalobce zde nad provedenou práci svému klientovi účtoval ještě sankci z důvodu ukončení právního zastoupení.

- [34] Vytýkaným jednáním žalobce tak byl jeho klient sankcionován za to, že využil svého práva na svobodnou volbu advokáta. Žalobce sice smluvně klientovi umožnil vypovědět mu plnou moc (tj. najít si pro dané spory jiného právního zástupce), nicméně jen pod hrozbou sankce, kterou nakonec žalobce vůči klientovi uplatnil.
- [35] K odkazu žalobce na čl. 10 odst. 5 etického kodexu soud uvádí, že podle tohoto článku je advokát oprávněn sjednat smluvní odměnu stanovenou podílem na hodnotě věci nebo na výsledku věci, je-li výše takto sjednané odměny přiměřená podle ustanovení odstavce 2 a 3. Zároveň je v tomto článku uvedeno, že „za přiměřenou nelze považovat smluvní odměnu stanovenou podílem na výsledku věci, pokud tento podíl je vyšší než 25 %.“ Žalobcem zmiňovaný korektiv 25 % (žalobce poukázal na to, že účtoval podílovou odměnu ve výši 20 % na hodnotě věci) je dle názoru soudu pouze jakýmsi prvotním náhledem na to, jaká odměna již nebude považována za přiměřenou, ale zároveň je vždy nutné hodnotit okolnosti daného případu, o čemž svědčí užití výrazu „*zpravidla*“. Nadto nelze pominout, že druhá věta ustanovení čl. 10 odst. 5 etického kodexu hovoří pouze o podílu „na výsledku věci“, což jasně nasvědčuje tomu, že se daná hranice přiměřenosti (25 %) vztahuje pouze ke skončení dané věci, v níž byl klient daným advokátem zastupován. Soud však považuje za nutné zdůraznit, že bez ohledu na to, zda by žalobce požadoval po svém klientovi odměnu rovnající se podílu 20 %, nebo nižšímu či vyššímu, tak by se stále jednalo o sankční ujednání, které není dle soudu přiměřené v žádném rozsahu.
- [36] K námitce žalobce, že dané smluvní ujednání je pro stěžovatele (klienta) výhodnější, než kdyby smluvního ujednání nebylo a vztah by se řídil ustanoveními o mimosmluvní odměně, soud uvádí, že v daném případě se jednalo o sankční smluvní ujednání a o sankční postup žalobce vůči klientovi, které z povahy věci nemohou být pro klienta nikdy „výhodné“. Případná výhodnost či nevýhodnost daného smluvního ujednání tak není dle názoru soudu pro danou věc relevantní.
- [37] Žalobce dále namítal, že se ze strany žalované jedná o přepjatý formalismus. Soud tuto námitku neshledal důvodnou, neboť žalovaná svým postupem toliko aplikovala princip ochrany práv klienta, kterému dala (z důvodu popsaných v jejích rozhodnutích) přednost před oprávněními advokáta. Soud tak nedospěl k závěru, že by žalovaná vyložila dotčená ustanovení zákona o advokacii a etického kodexu proti jejich smyslu a účelu. Stejně tak dle soudu nejsou napadená rozhodnutí založena na nesprávných právních závěrech, jak namítal žalobce, neboť obecně lze shrnout, že odměna advokáta je možná jen a pouze za poskytnuté právní služby, a nikoliv jako sankce za předčasné ukončení smluvního ujednání (zastoupení).
- [38] Žalobce při ústním jednání odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2021, č.j. 53 Co 32/2021-291, který ve věci o žalobce proti žalované společnosti WXXXE s.r.o. o zaplacení částky 28.075 Kč s příslušenstvím, rozhodl o odvolání žalovaného tak, že potvrdil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 10. 3. 2020, č.j. 43 C 241/2018-181 ve výroku I. a III. Tímto rozsudek soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 28.075 Kč s úrokem v prodlení ve výši 9 % p.a. od 5. 7. 2018 do zaplacení (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení částky 2.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9 % p.a. od 5. 7. 2018 do zaplacení (výrok II.) a dále rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 39.834 Kč (výrok III.).

Městský soud v Praze v bodě 11. tohoto rozsudku uvedl, že „ani ve spojení s podílovou odměnou ve výši 20 % hodnoty věci ale není dohodnutá odměna v rozporu se stanovenými pravidly, když čl. 10 odst. 5 etického kodexu připouští odměnu nikoliv vyšší než 25 % z hodnoty věci či výsledku. Nelze tak v žádném případě uzavřít, že by taková odměna (pozn. soudu: městský soud se vyjadřoval k hodinové odměně ve výši 2.500 Kč) měla být v rozporu s dobrými mravy. Na tento závěr by nemohl mít jakýkoli vliv spis kárného senátu advokátní komory, neboť posouzení přiměřenosti odměny je otázkou, jejíž hodnocení přínáleží soudu, který není nijak vázán závěry učiněnými v kárném řízení. Soud prvního stupně proto postupoval správně, když jej k důkazu neprovedl a na výsledky kárného řízení nečekal.“

- [39] Městský soud dále v bodě 13. tohoto rozsudku „nad rámec“ uvedl, že „závěr o neplatnosti této smlouvy by nebyl ku prospěchu žalované. Z § 1 odst. 1 AT plyne, že odměna advokáta se řídí jeho smlouvou s klientem; není-li odměna advokáta takto určena, řídí se ustanoveními této vyhlášky o mimosmluvní odměně. Je-li tedy mezi účastníky nesporné, že došlo k dohodě o převzetí právního zastoupení žalobcem ve věci R. a ve věci B., a to za odměnu (i kdyby jen v rozsahu tvrzeném, ale neprokázaném, tedy pro případ úspěchu ve věci), a současně by písemná smlouva byla shledána neplatnou, určovala by se výše odměny za právní služby žalobce právě advokátním tarifem. Ve věci R. o zaplacení částky 944 574 Kč a vzájemný návrh o zaplacení částky 322 000 Kč by z uvedených tarifních hodnot činily odměny za 1 úkon právní služby částky 12 100 Kč a 9 620 Kč, v souhrnu částku 21 720 Kč. Tato částka by představovala odměnu i například za žalovanou sporované odvolání, za které však žalobce při hodinové odměně požaduje částku 8 750 Kč nebo účast na jednání dne 8. 6. 2010 v délce 5 hodin (úkon – každé započaté 2 hodiny). Jednalo by se tak o 3 úkony právní služby, a sporné minuty by byly zcela irelevantní. I z uvedeného srovnání je zřejmé, že odměny dohodnuté ve smlouvě jsou ve svém důsledku pro žalovanou výhodnější, než kdyby smluvního ujednání nebylo. Nepochybně takováto ujednání nemohou být v rozporu s dobrými mravy.“
- [40] Zdejší soud považuje za nutné zdůraznit, že předmětem civilního sporu byla hodinová odměna žalobce (ujednaná a fakturovaná klientovi na základě čl. IV. odst. 1 smlouvy o poskytování právních služeb), kdy civilní soudy dospěly k závěru, že předmětná smlouva o poskytování právních služeb je platná, včetně dohodnuté hodinové odměny za poskytnuté právní služby. Předmětem odkazovaného sporu tak nebyla fakturace na základě čl. IV. odst. 3 předmětné smlouvy o poskytování právních služeb, kterou žalovaná shledala v rozporu se zákonem o advokacii a s etickým kodexem pro její sankční charakter. Ostatně sám městský soud v rozsudku uvedl, že k „výhodnosti“ smluvního ujednání pro žalovanou (tj. pro klienta) se vyjádřil „nad rámec“, a to z pohledu rozporu smluvních ujednání o hodinové odměně s dobrými mravy. Z výše uvedené citace je pak zřejmé, že civilní odvolací soud se nezabýval (a ani nemohl zabývat, jelikož toto smluvní ujednání nebylo předmětem sporu) sankčním charakterem smluvního ujednání obsaženého v čl. IV. odst. 3 předmětné smlouvy, resp. na jeho základě provedené fakturace ze strany žalobce.
- [41] K námitce žalobce „mimo meritum věci“ ohledně podezřelé časové disproporce mezi datem vydání napadeného rozhodnutí a datem provedení jeho autorizované konverze a jeho doručení žalobci, soud uvádí, že je skutečně pravdou, že napadené rozhodnutí je datováno dne 16. 9. 2021, avšak k jeho autorizované konverzi došlo až dne 13. 12. 2021 s tím, že dne 19. 12. 2021 bylo doručeno žalobci. S ohledem na obsah správního spisu však soud nemá pochybnosti o tom, že napadené rozhodnutí bylo vydáno skutečně dne 16. 9. 2021. Správní spis totiž obsahuje zápis z jednání odvolacího kárného senátu (ve složení: Mgr. Martin Bělina – předseda senátu, JUDr. Dagmar Dubecká, Ph.D. – člen senátu, Mgr. Jana Hansalanderová – člen senátu) konaného dne 16. 9. 2021, jakož i zapečetěný hlasovací protokol se stejným datem. Dle soudu se tak jedná sice o oprávněnou námitku (výtku) žalobce vůči postupu žalované, která však nemá vliv na zákonnost vydaného rozhodnutí. Žalobce nebyl tímto postupem zkrácen na svém právu bránit se proti vydanému rozhodnutí žalované žalobou u správního soudu, neboť lhůta pro podání správní žaloby činí 2 měsíce ode dne, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení (srov. ustanovení § 72 odst. 1 s.ř.s.).
- [42] Ze všech výše uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

[43] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 15. června 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu